

Betalingsachterstand door consument (B2C)

Volg dit stappenplan om volgens de nieuwe regels van het Wetboek Economisch Recht de laattijdig of niet-betaalde facturen in te vorderen van een consument vanaf 1/9/2023.

a. Achtergrond

De wetgever wil een hoog beschermingsniveau bieden aan de consument wanneer die zich in een situatie van laattijdige betaling bevindt en legt ondernemingen om die reden een aantal verplichtingen op bij de minnelijke invordering van onbetaalde schulden van de consument. Op de miskening van deze verplichtingen staan zware sancties, waaronder geldboetes.

De onderneming zal steeds gerechtigd blijven een schadevergoeding te vragen voor de laattijdige betaling, maar de minnelijke schuldinvoering wordt strikter omkaderd om uitwassen en misbruiken te vermijden.

Voortaan zijn ondernemingen verplicht een eerste gratis herinnering te sturen en om veertien dagen te wachten alvorens eventuele sancties vanwege laattijdige betaling toe te passen. De regels voor de activiteit van minnelijke invordering door derden (incassobureau's en gerechtsdeurwaarders) worden eveneens versterkt.

De nieuwe wetgeving is te vinden in het boek XIX Wetboek Economisch Recht.

Mogelijk dien je jouw algemene voorwaarden aan te passen.

b. Toepassingsgebied

De wet is van toepassing op iedere betalingsachterstand door een consument aan een onderneming (B2C context) en legt regels op voor de minnelijke invordering ervan door de onderneming.

Betalingsachterstand => De contractuele of wettelijke betalingstermijn is overschreden (b.v. de vervaldag van een factuur) zonder dat betaald werd.

Minnelijke invordering => Elk mogelijk middel om de consument 'buitengerechtelijk' aan te zetten tot betaling, b.v. een herinneringsbrief, ingebrekestelling, telefonisch contact, e-mail, sms, huisbezoek, sociale media... met als doel de consument aan te sporen tot betaling van zijn schuld.

De nieuwe wetgeving is dus niet van toepassing op invorderingen tussen ondernemingen (b2b context).

Voor invorderingen tussen ondernemingen gelden nog steeds mildere regels (de Wet op de betalingsachterstand in handelstransacties). Ondernemingen kunnen ten aanzien van elkaar nog steeds zelf beslissen welke interestvoet en schadevergoeding ze opleggen. Er is geen bovengrens. Ook is de voorafgaande ingebrekestelling niet verplicht (wel aangeraden).

c. Stappenplan voor minnelijke invordering

1. Kijk na of de vervaldatum effectief verstreken is

Slechts bij de gehele of gedeeltelijke niet-betaling van de schuld op de vervaldatum, dus als de contractuele of wettelijke betalingstermijn overschreden is, is er pas sprake van een betalingsachterstand/invorderbare schuld. De reden voor niet-betaling is van geen belang. Het kan gaan om een vergetelheid, een langdurige afwezigheid van huis, het niet ontvangen van een factuur, de behoefte aan extra verduidelijking, ontbreken van de middelen, of pertinente onwil /kwade trouw.

Vooraleer over te gaan tot invordering ga je na of de vervaltermijn effectief versterken is en of deze niet verlengd werd.

2. Is er een schadebeding van toepassing?

Wil je een schadevergoeding aanrekenen voor de laattijdige betaling (b.v. een forfaitair bedrag en/of een verwijlinterest), dan moet dit **uitdrukkelijk voorzien zijn in een clause** in je algemene voorwaarden of in het contract met de consument.

Nieuw is echter dat de schadevergoedingen in omvang geplafonneerd worden.

-de **verwijlsinterest** mag voortaan niet hoger zijn dan de interest tegen de referentie-interestvoet vermeerderd met acht procentpunten bedoeld in artikel 5 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van betalingsachterstand in handelstransacties.

Momenteel mag deze dus maximaal 12% bedragen op het verschuldigd bedrag.

-de **forfaitaire vergoeding** wordt voortaan beperkt als volgt:

Het onbetaald bedrag	Maximale forfaitaire vergoeding
≤ 150 euro	20 euro
150,01 euro - 500 euro	30 euro + 10% van het onbetaalde bedrag
> 500 euro	65 euro + 5 % op het onbetaalde bedrag (tot maximaal 2.000 euro)

Toelichting: Voor een schuld van 1.000 euro kan de forfaitaire vergoeding bijvoorbeeld niet hoger zijn dan 90 euro.

Clausules met hogere bedragen zijn voortaan verboden en worden voor niet geschreven gehouden (lees: buiten toepassing gelaten). De consument zal deze dus in dat geval niet moeten betalen.

Vergoedingen die deze maximumbedragen overschrijden, kunnen dus niet van de consument worden geëist en er kunnen evenmin andere schadevergoedingen worden geëist.

Bega je hier een inbreuk op, dan kan je naast het verschuldigd saldo enkel nog aanspraak maken op verwijlinteressen die gelijk zijn aan de wettelijke interesten in burgerlijke zaken. Deze zijn meestal veel lager.

De voormelde bedragen van de vergoeding kunnen elke vier jaar door de minister geïndexeerd worden op basis van de consumptieprijsindex.

3. Verzend een kosteloze "eerste herinnering"

Wanneer de consument zijn schuld niet betaald heeft op de vervaldatum zal je hem voortaan eerst schriftelijk en gratis in gebreke moeten stellen.

Verplicht: de eerste gratis herinnering is voortaan verplicht. Dit betekent dat je als onderneming, om aanspraak te kunnen maken op deze bedragen, eerst de gratis schriftelijke herinnering moet doen. Het is niet duidelijk of de herinnering ook verplicht is als je enkel de openstaande schuld invordert zonder schadevergoeding, maar het is wel aan te raden.

Gratis: voor deze eerste herinnering mogen geen kosten worden aangerekend (dus géén herinneringskost, verzendingskost/ portokost enz)

Schriftelijk: de herinnering gebeurt op een 'duurzame gegevensdrager' zoals papier of, in een digitale omgeving, een e-mail ontvangen door de bestemming of een elektronisch document bewaard op een opslagapparaat of toegevoegd aan een e-mail ontvangen door de bestemming, een sms, ...

Inhoudelijk: de herinnering moet minimaal volgende gegevens bevatten:

- verschuldigd saldo
- bedrag van schadebeding dat zal geëist worden bij niet-betaling binnen 14 dagen
- naam en ondernemingsnummer van je onderneming
- beschrijving van product dat de schuld heeft doen ontstaan*
- datum van opeisbaarheid van de schuld
- de termijn waarbinnen moet betaald worden vooraleer kosten worden aangerekend (minimaal dus 14 dagen)

*Het volstaat bijvoorbeeld niet om enkel een referentie- of factuurnummer mee te delen. De consument moet een toereikende beschrijving krijgen om duidelijk te weten over welk gekocht product of welke gekochte dienst het gaat.

Uitzondering: Bij de regelmatige levering van goederen en diensten aan een consument zijn alleen de herinneringen bij niet-betaling van drie vervaldatum gedurende een jaar gratis. Vanaf de vierde laattijdige betaling mag de onderneming wel een herinneringskost aanrekenen, maar die mag niet hoger zijn dan 7,50 euro + portokosten.

Denk hierbij aan dienstverlening via abonnementsvorm.

4. Respecteer de wachtermijn van 14 dagen

Na de herinnering begint een termijn van veertien kalenderdagen te lopen, waarin geen kosten, compensatie of interesten mogen worden gevorderd, noch enige andere maatregel van invordering mag worden genomen. Deze wachtermijn is verplicht.

Verzending per post: de veertien dagen gaan in op de 3e werkdag na verzending aan de consument.

Bij elektronische verzending begint de termijn op de kalenderdag die volgt op de dag van verzending.

De onderneming moet kunnen bewijzen dat deze eerste kosteloze herinnering is verzonden en dat de termijn van veertien kalenderdagen in acht is genomen. Het is dus aan je onderneming om het bewijs te leveren dat de consument de factuur heeft ontvangen. Echter moet je niet bewijzen dat de consument de herinnering heeft ontvangen, maar wel dat je ze hebt verzonden.

Elke clausule in je algemene voorwaarden of contract met de consument die je onderneming vrijstelt van deze formele voorwaarden (verzenden 1^e herinnering en respecteren wachtermijn) is nietig en verboden.

5. Betaalt consument nog niet? Pas de schadevergoeding toe!

Als de consument (nog) niet betaald heeft na de herinnering en het verstrijken van de wachtermijn, dan mag je het schadebeding toepassen (d.i. de verwijnsinteresten en/of forfaitaire vergoeding, voor zover deze dus voldoen aan de wettelijke beperking).

Maar er kan ook geen enkele andere schadevergoeding gevorderd worden dan het schadebeding of de verwijlinterest.

Een KMO mag de verwijlinterest laten (terug)lopen vanaf de kalenderdag die volgt op de dag waarop de herinnering aan de consument werd verzonden.

Een niet-KMO mag de verwijlinterest pas laten lopen na afloop van de termijn van veertien dagen

Tenslotte ben je verplicht om op vraag van de consument alle bewijsstukken van de schuld en alle nodige informatie over de betwistingsmogelijkheden van de schuld door te geven, als hij dit vraagt.

Als een consument een afbetalingsplan vraagt of collectieve schuldenregeling, mogen geen verdere stappen tot invordering gezet worden, tot er een beslissing hierover is gecommuniceerd.

6. Sancties bij niet-naleving

Van deze wettelijke bepalingen mag niet worden afgeweken. Bij niet naleving van de formaliteiten is de consument alleszins van rechtswege vrijgesteld van de betaling van het schadebeding. Verwijsinteressen of een forfaitaire vergoeding kunnen dan niet meer aangerekend worden.

Inbreuken op de voormelde wetgeving kunnen strafrechtelijk gesanctioneerd worden met een **geldboete van 26-10.000 euro of 4% van de totale jaaromzet** in het laatst afgesloten boekjaar, indien dat bedrag hoger is.

De vermogensvoordelen verkregen uit een inbreuk kunnen verbeurdverklaard worden.

Tot slot riskeer je verdere controles en sancties van de economische inspectie.

d. Inwerkingtreding

De wetgeving treedt in werking op 1 september 2023 en is van toepassing op overeenkomsten (verkopen, transacties) die vanaf dat moment worden afgesloten.

Vanaf 1 december 2023 is de wet van toepassing op overeenkomsten afgesloten vóór de inwerkingtreding van de wet maar waarbij de schuld vervalt na de inwerkingtreding.